

Document de ședință

B8-0522/2018

7.11.2018

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarațiilor Consiliului și Comisiei

în conformitate cu articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la statul de drept în România
(2018/2844(RSP))

Roberta Metsola

în numele Grupului PPE

Josef Weidenholzer

în numele Grupului S&D

Sophia in 't Veld, Cecilia Wikström

în numele Grupului ALDE

Judith Sargentini, Eva Joly, Benedek Jávor, Reinhard Bütikofer, Bodil Valero

în numele Grupului Verts/ALE

Barbara Spinelli, Patrick Le Hyaric, Helmut Scholz, Marie-Christine

Vergiat, Marie-Pierre Vieu, Malin Björk, Sofia Sakorafa, Emmanuel

Maurel, Younous Omarjee

în numele Grupului GUE/NGL

Monica Macovei

**Rezoluția Parlamentului European referitoare la statul de drept în România
(2018/2844(RSP))**

Parlamentul European,

- având în vedere tratatele UE, în special articolele 2, 3, 4, 6 și 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE),
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO),
- având în vedere Constituția României,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 11 martie 2014, intitulată „Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept” [COM(2014)0158],
- având în vedere dezbaterile pe care a organizat-o la 2 februarie 2017 cu privire la democrația și justiția în România;
- având în vedere dezbaterile pe care a organizat-o la 7 februarie 2018 cu privire la amenințările pe care le prezintă pentru statul de drept reforma justiției din România;
- având în vedere dezbaterile organizate la 3 octombrie 2018 cu privire la statul de drept în România;
- având în vedere schimbul de opinii din 1 octombrie 2018 din Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne cu prim-vicepreședintele Comisiei Europene, Frans Timmermans,
- având în vedere audierea organizată în martie 2017 de către Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne cu privire la situația democrației și justiției în România,
- având în vedere declarația comună din 24 ianuarie 2018 a Președintelui Comisiei, Jean-Claude Juncker, și a prim-vicepreședintelui Frans Timmermans cu privire la cele mai recente evoluții din România,
- având în vedere avizul Comisiei de la Veneția din 16 martie 2018 referitor la proiectul de lege nr. 140/2017 din România privind modificarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații,
- având în vedere avizul Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018 referitor la modificarea legii nr. 303/2004 din România privind statutul judecătorilor și procurorilor, a legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

- având în vedere avizul Comisiei de la Veneția din 20 octombrie 2018 referitor la modificarea Codului Penal și a Codului de procedură penală din România, aceste acte afectând, de asemenea, legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară,
 - având în vedere raportul ad-hoc din 11 aprilie 2018 privind România, întocmit de Grupul de state împotriva corupției al Consiliului Europei (GRECO),
 - având în vedere Raportul Comisiei din 15 noiembrie 2017 întocmit în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare privind progresele înregistrate de România,
 - având în vedere adoptarea de către Parlamentul României în decembrie 2017 a trei legi de reformare a sistemului judiciar, și anume legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii; având în vedere adoptarea amendamentelor la Codul Penal în iunie 2018 și la Codul de procedură penală în iulie 2018,
 - având în vedere Rezoluția 2226/2018 și Recomandarea 2134/2018 ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (PACE),
 - având în vedere decizia Curții Constituționale din România din 20 octombrie 2018 prin care aceasta a declarat neconstituționale 64 dintre cele 96 de modificări aduse Codului de procedură penală; având în vedere declarația Curții Constituționale din 25 octombrie 2018 privind faptul că 30 dintre modificările aduse Codului Penal sunt incompatibile cu Constituția;
 - având în vedere protestele în masă ce au avut loc repetat din ianuarie 2017 împotriva corupției și pentru statul de drept, inclusiv protestul masiv „Diaspora acasă” din 10 august 2018 de la București, ce s-a soldat cu sute de persoane rănite care au avut nevoie de tratament medical în urma intervenției violente a poliției;
 - având în vedere articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Uniunea Europeană se întemeiază pe valori precum respectarea demnității umane, a libertății, democrației, egalității, statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, și întrucât aceste valori sunt comune statelor membre, într-o societate în care prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și egalitatea între femei și bărbați (articolul 2 din TUE);
 - B. întrucât articolul 6 alineatul (3) din TUE confirmă că drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate de CEDO și care rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, constituie principii generale ale dreptului Uniunii;
 - C. întrucât UE funcționează pe baza prezumției de încredere reciprocă conform căreia statele membre respectă democrația, statul de drept și drepturile fundamentale, consacrate în CEDO și în Carta drepturilor fundamentale;
 - D. întrucât independența sistemului judiciar este consacrată la articolul 47 din Carta

drepturilor fundamentale și la articolul 6 din CEDO și reprezintă o condiție esențială a principiului democratic al separării puterilor;

- E. întrucât, în raportul său privind România din aprilie 2018, Grupul de state împotriva corupției al Consiliului Europei (GRECO) a exprimat îngrijorări serioase cu privire la anumite aspecte ale legilor privind statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară și Consiliul Superior al Magistraturii, legi adoptate de Parlamentul României, precum și cu privire la proiectele de modificare a legislației penale; întrucât GRECO pune sub semnul întrebării procesul legislativ, exprimă temeri cu privire la independența judiciară și lasă să se înțeleagă că ar fi avut loc o încălcare implicită a standardelor în materie de combatere a corupției;
- F. întrucât, în avizul său nr. 924/2018 din 20 octombrie 2018, care s-a limitat la „anumite aspecte ale proiectelor, deosebit de controversate”, Comisia de la Veneția a observat în concluzie că, „deși li s-au adus o serie de îmbunătățiri binevenite în urma criticilor și a mai multor decizii ale Curții Constituționale, (...) cele trei proiecte de lege conțin aspecte importante care (...) ar putea conduce la exercitarea de presiuni asupra judecătorilor și procurorilor și ar putea, în cele din urmă, să submineze independența sistemului judiciar și a membrilor acestuia, iar împreună cu mecanismul de pensionare anticipată, i-ar putea submina eficiența și calitatea, ceea ce ar putea afecta negativ lupta împotriva corupției”, considerând că este posibil ca aceste aspecte „să submineze încrederea publică în sistemul judiciar”¹;
- G. întrucât, în avizul său nr. 930/2018 din 20 octombrie 2018, Comisia de la Veneția a constatat că „este necesar și oportun ca Parlamentul României să întreprindă o reformă a codurilor din domeniul penal pentru a pune în aplicare deciziile Curții Constituționale și directivele în materie ale UE” și că multe dintre modificări „vor afecta grav eficacitatea sistemului de justiție penală din România în combaterea diferitelor forme de infracționalitate, inclusiv infracțiuni legate de corupție, infracțiuni de violență și criminalitatea organizată”²;
- H. întrucât, în avizul său nr. 914/2018 din 16 martie 2018, Comisia de la Veneția a salutat faptul că, „în cadrul reuniunilor de la București, inițiatorii proiectului de lege și-au manifestat disponibilitatea de a modifica proiectul de lege în mai multe aspecte” și a invitat autoritățile din România să aibă în vedere recomandările sale principale, și anume faptul că „noile cerințe privind raportarea și publicarea prevăzute de proiectul de lege, inclusiv sancțiunea de suspendare a activității și dizolvare în caz de nerespectare, sunt în mod evident inutile și disproporționate și ar trebui abrogate” și că publicarea o dată la șase luni a rapoartelor financiare detaliate și indicarea surselor de venit, indiferent de mărimea acestuia, împreună cu sancțiunea de desființare, vor avea ca efect „intimidarea societății civile” și vor veni în conflict cu „libertatea de asociere și dreptul la respectarea vieții private”³;
- I. întrucât Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a invitat România să respingă proiectele de legi înaintate recent, prin care ONG-urilor li se impun noi obligații de raportare financiară, să le modifice în conformitate cu recomandările Comisiei de la

¹ Avizul Comisiei de la Veneția nr. 924/2018 din 20 octombrie 2018 (CDL-AD(2018)017).

² Avizul Comisiei de la Veneția nr. 930/2018 din 20 octombrie 2018 (CDL-AD(2018)021).

³ Avizul Comisiei de la Veneția nr. 914/2018 din 16 martie 2018 (CDL-AD(2018)004).

Veneția și ale Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE/ODIHR) și să le supună unei largi consultări publice înainte de adoptare¹;

- J. întrucât, la 19 iulie 2018, Comisia a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la faptul că România nu a transpus în dreptul intern cea de-a patra Directivă privind combaterea spălării banilor; întrucât, la 24 octombrie 2018, Parlamentul României a adoptat „proiectul de lege privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului” după o repetare îndoielnică a votului;
- K. întrucât există o dezbatere continuă cu privire la rolul Serviciului Român de Informații (SRI) și pretinsa lui ingerință în activitatea sistemului judiciar din România, fiind aduse în discuție posibila amploare și modalitățile acestei ingerințe; întrucât, în avizul său din 20 octombrie 2018, Comisia de la Veneția a constatat că „este necesară o revizuire amănunțită a normelor juridice privind controlul serviciilor de informații”²;
- L. întrucât, în mai 2016, a fost lansată o petiție de revizuire a Constituției din România pentru a se limita definiția familiei la căsătoria dintre un bărbat și o femeie; întrucât numeroase grupuri de apărare a drepturilor omului și-au exprimat preocuparea cu privire la faptul că această propunere ar putea încălca standardele internaționale în materie de drepturi ale omului și ar putea duce la creșterea discriminării homofobe în România; întrucât parlamentul a aprobat această revizuire cu o majoritate de două treimi; întrucât la referendumul organizat pe această temă nu s-a înregistrat pragul minim necesar de 30% din alegători;
- M. întrucât România se plasează pe locul 25 din cele 28 de state membre în ceea ce privește legislația, discursul de incitare la ură și discriminarea împotriva persoanelor LGBTI, potrivit Analizei anuale din 2018 a situației drepturilor omului în cazul persoanelor LGBTI în Europa, publicată de Regiunea Europa a Asociației Internaționale a Lesbianelor și Homosexualilor (ILGA-Europa);
- N. întrucât Uniunea Europeană și-a asumat angajamentul de a respecta libertatea și pluralismul mass-mediei, precum și dreptul la informare și la libertatea de exprimare, consacrat la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale și la articolul 10 din CEDO; întrucât rolul mass-mediei de supraveghere publică este esențial pentru garantarea acestor drepturi și pentru protecția tuturor celorlalte drepturi fundamentale;
- O. întrucât organizația Reporteri Fără Frontiere a atras atenția asupra încercărilor de a transforma mass-media din România în instrumente de propagandă politică și și-a exprimat îngrijorarea cu privire la cenzura politică din mass-media³;
- P. întrucât articolul 12 din Carta drepturilor fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere la toate nivelurile, în special în domeniile politic, sindical și civic;
- Q. întrucât relatările intervenției violente a poliției române în timpul protestelor din 10

¹ Rezoluția 2226/2018 și Recomandarea 2134/2018 ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

² Avizul Comisiei de la Veneția nr. 924/2018 din 20 octombrie 2018 (CDL-AD(2018)017).

³ <https://rsf.org/en/romania>

august 2018 au trezit preocupări serioase cu privire la proporționalitatea utilizării forței și la încălcarea drepturilor fundamentale ale protestatarilor, fapt ce a dus la declanșarea unor anchete, aflate încă în curs, de către autoritățile române de aplicare a legii;

- R. întrucât corupția reprezintă în continuare o problemă în UE; întrucât caracterul și amploarea corupției poate să varieze de la un stat membru la altul, însă acest fenomen prejudiciază UE în ansamblu, precum și economia și societatea europeană și îngreunează dezvoltarea economică, subminează democrația și aduce prejudicii statului de drept;
- S. întrucât Procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție (DNA) a fost revocat din funcție la 9 iulie 2018, în pofida avizului Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unei decizii a Curții Constituționale care a limitat prerogativele Președintelui; întrucât Comisia de la Veneția a declarat, dimpotrivă, în avizul său din 20 octombrie 2018, că ar fi important „să se întărească independența procurorilor și să se mențină și să se consolideze rolul unor instituții precum Președinția și CSM, capabile să echilibreze influența ministrului justiției”¹; întrucât la 15 octombrie 2018 Guvernul României a adoptat o ordonanță de urgență; întrucât, în urma intrării în vigoare a ordonanței, până în prezent au fost revocați din funcție 48 de procurori, ceea ce poate prejudicia un număr mare de anchete aflate în curs; întrucât, la 24 octombrie 2018, ministrul justiției a cerut revocarea procurorului general, acuzându-l de depășirea atribuțiilor sale,
1. subliniază că este de importanță fundamentală să se asigure respectarea deplină a valorilor europene comune enumerate la articolul 2 din TUE și să se garanteze drepturile fundamentale prevăzute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
 2. este profund preocupat de revizuirea legislației judiciare și penale din România, îndeosebi din cauza posibilității ca aceasta să ducă la subminarea structurală a independenței sistemului judiciar și a capacității acestuia de a combate eficient corupția din România, precum și la slăbirea statului de drept;
 3. condamnă intervenția violentă și disproporționată a poliției în timpul protestelor de la București din august 2018;
 4. invită autoritățile române să instituie garanții prin care să asigure o bază transparentă și legală pentru orice tip de cooperare instituțională și să evite orice ingerință care dereglează mecanismele de verificare și de echilibrare; solicită întărirea controlului parlamentar asupra serviciilor de informații;
 5. îndeamnă autoritățile din România să se opună măsurilor care ar duce la dezincriminarea corupției în rândul funcționarilor de stat și să aplice strategia națională anticorupție;
 6. recomandă insistent să se reconsidere legislația privind finanțarea, organizarea și funcționarea ONG-urilor în ceea ce privește potențialul acestora de a intimida societatea civilă și de a intra în conflict cu principiul libertății de asociere și cu dreptul la viața privată; consideră că această legislație trebuie aliniată pe deplin la cadrul UE;

¹ Avizul Comisiei de la Veneția nr. 924/2018 din 20 octombrie 2018 (CDL-AD(2018)017).

7. își exprimă profunda îngrijorare față de restricțiile politice aplicate libertății presei și față de propunerile legislative care ar incrimina denigrarea României în străinătate și ar reintroduce defăimarea în Codul Penal;
8. îndeamnă Parlamentul și Guvernul României să pună în aplicare pe deplin toate recomandările Comisiei Europene, ale GRECO și ale Comisiei de la Veneția și să se abțină de la orice reformă care ar pune în pericol respectarea statului de drept, inclusiv independența sistemului judiciar; îndeamnă la purtarea unui dialog constant cu societatea civilă și subliniază că trebuie abordate chestiunile menționate mai sus pe baza unui proces transparent și incluziv; încurajează solicitarea din proprie inițiativă a avizelor Comisiei de la Veneția cu privire la măsurile legislative în cauză înainte de aprobarea lor definitivă;
9. solicită guvernului român să coopereze cu Comisia Europeană în conformitate cu principiul cooperării loiale prevăzut de tratat;
10. își reiterează regretul cu privire la decizia Comisiei de a nu publica Raportul UE pe 2017 privind combaterea corupției și invită cu insistență Comisia să își reia fără întârziere exercițiul anual de monitorizare a luptei împotriva corupției în toate statele membre; invită Comisia să elaboreze un sistem de indicatori stricți și de criterii uniforme ușor aplicabile, pentru a măsura nivelul corupției din statele membre și pentru a evalua politicile anticorupție ale acestora, în conformitate cu Rezoluția Parlamentului din 8 martie 2016 referitoare la raportul anual pe 2014 privind protejarea intereselor financiare ale UE¹;
11. susține cu fermitate un proces regulat, sistematic și obiectiv de monitorizare și de dialog, cu participarea tuturor statelor membre, în scopul protejării valorilor de bază ale UE, și anume a democrației, drepturilor fundamentale și statului de drept, proces care să implice Consiliul, Comisia și Parlamentul, astfel cum s-a propus în Rezoluția Parlamentului din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Pactul pentru DSF)²; reiterează faptul că acest mecanism ar trebui să cuprindă un raport anual cu recomandări specifice pentru fiecare țară³;
12. invită Comisia, în calitatea sa de gardian al tratatelor, să monitorizeze acțiunile întreprinse de autoritățile române pe baza recomandărilor, continuând să ofere sprijin complet României în identificarea unor soluții adecvate;
13. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Comisiei, Consiliului, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și Președintelui României.

¹ JO C 50, 9.2.2018, p. 2.

² JO C 215, 19.6.2018, p. 162.

³ A se vedea: Rezoluția din 13 decembrie 2016 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană în 2015, JO C 238, 6.7.2018, p. 2.